

LEGE
pentru modificarea
Legii nr. 58/2012 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul I. - Legea nr. 58/2012 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 76-80, art. 255), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În cuprinsul legii, textul „Lista reprezentativă a patrimoniului cultural imaterial al umanității sau în Lista de salvagardare a patrimoniului cultural imaterial” se substituie cu textul „Lista reprezentativă a patrimoniului cultural imaterial al umanității sau în Lista UNESCO a patrimoniului cultural imaterial ce necesită salvagardare în regim de urgență”

2. Articolul 3:

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) patrimoniu cultural imaterial – totalitate a elementelor de cultură tradițională autentice, valoroase din perspectivă istorică și culturală, transmise din generație în generație pe cale orală, exprimate în forme literare, muzicale, coregrafice sau teatrale, precum și ansamblu de practici, reprezentări, expresii, cunoștințe și abilități, împreună cu instrumente, obiecte meșteșugărești sau instalații tehnice, artefacte, vestimentație specifică, accesorii și spații culturale asociate acestora, pe care comunități, grupuri și, după caz, persoane le recunosc ca parte integrantă a patrimoniului lor cultural.”

se completează cu litera c¹) cu următorul cuprins:

„c¹) registru teritorial al patrimoniului cultural imaterial sunt inventare prin care se iau la evidență elementele de patrimoniu cultural imaterial specifice comunităților locale”;
la litera g), după cuvintele „Registrul național al patrimoniului cultural imaterial” se completează cu textul „sau în registrele teritoriale ale patrimoniului cultural imaterial”;
se completează cu litera i) cu următorul cuprins:

„i) inventariere – proces de identificare, definire, descriere, cu participarea comunităților, grupurilor, persoanelor purtătoare, a elementelor de patrimoniu cultural imaterial pasibile de clasare în Registrul național al patrimoniului cultural imaterial sau în registrele teritoriale”.

3. La articolul 5, litera h) după cuvântul „claca” se completează cu textul „hramul localității”.

4. La articolul 6, alineatul (2):

la litera b), după cuvântul „inventarierea” se completează cu textul „documentarea, cercetarea, educarea formală și nonformală”;

la litera d), după cuvintele „să utilizeze” se completează cu textul „în baza avizului Comisiei naționale pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial”.

5. La articolul 8:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Clasarea elementelor de patrimoniu cultural imaterial în Registrul național al patrimoniului cultural imaterial se efectuează de Ministerul Culturii, în baza avizului Comisiei naționale pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial”;

la alineatul (3) cuvintele „va fi” se substituie cu cuvântul „este”, iar cuvintele „va conține” se substituie cu cuvântul „conține”;

la alineatul (4), cuvintele „ce le-ar putea asigura viabilitatea” se substituie cu cuvintele „de asigurare a viabilității”;

6. La articolul 9:

alineatul (1) după textul „este instituit” se exclude textul „și ținut”

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Registrul este completat și actualizat de către Institutul Patrimoniului Cultural, în temeiul ordinului ministrului culturii cu privire la clasarea elementelor de patrimoniu cultural imaterial, emis în conformitate cu avizul Comisiei naționale pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial”.

7. Se completează cu articolul 9¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 9¹. Registrele teritoriale ale patrimoniului cultural imaterial

- (1) Registrele teritoriale ale patrimoniului cultural imaterial sunt inventare prin care se iau la evidență prin intermediul sistemului informațional automatizat corespunzător, elementele de patrimoniu cultural imaterial specifice comunităților locale respective;
- (2) Elementele de patrimoniu cultural imaterial se clasează în categoriile prevăzute în articolul 8 alineatul (2);
- (3) Regulamentul cu privire la registrele teritoriale ale patrimoniului cultural imaterial este aprobat de Ministerul Culturii;
- (4) Registrele sunt elaborate și ținute de către organele locale de specialitate din domeniul culturii ale autorităților publice locale de nivelul al doilea/ale unității teritoriale autonome Găgăuzia și se aprobă prin decizia acestor autorități, în conformitate cu avizul pozitiv al Comisiei naționale pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial;
- (5) Registrele teritoriale ale patrimoniului cultural imaterial sunt realizate în baza dosarelor de patrimoniu, elaborate urmare a inventarierii patrimoniului cultural imaterial deținut de comunitățile locale;
- (6) Dosarul de patrimoniu este elaborat de către instituții culturale sau organizații ale societății civile înregistrate oficial și este depus la autoritatea publică cu competențe în domeniu și se păstrează în arhiva autorității date;
- (7) Registrele și dosarele de patrimoniu sunt publicate pe pagina web oficială a autorității publice locale de nivelul al doilea/ ale unității teritorial autonome Găgăuzia.”

8. La articolul 10:

la alineatele (3) și (4), cuvântul „Persoana” se substituie cu textul „Grupul, colectivul sau persoana”;

la alineatul (4) după cuvântul „protejarea se completează cu cuvintele „promovarea și valorificarea”;

se completează cu un alineat nou (5¹), cu următorul cuprins:

„(5¹) Instituțiile de cultură au obligația de a promova Purtătorii de Tezaur Uman Viu”.

9. La articolul 13:

alineatele (3) și (4) vor avea următorul cuprins:

„(3) Comisia națională pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial este organismul științific consultativ și de avizare subordonat Ministerului Culturii cu atribuții și competențe specifice în domeniul protejării patrimoniului cultural imaterial.”

„(4) Centrul Național de Cultură Tradițională este instituția din subordinea Ministerului Culturii responsabilă de implementarea strategiilor și politicilor culturale ale statului la nivel local, în special în comunitățile ce dețin patrimoniu cultural. Aceasta sprijină, prin măsuri concrete, conservarea, protejarea, salvagardarea și valorificarea patrimoniului cultural imaterial, asigurând totodată transmiterea acestuia către tinerele generații prin utilizarea tehnologiilor moderne pentru conservarea informațiilor.”

se completează cu un alineat nou (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Institutul Patrimoniului Cultural, instituție din subordinea Ministerului Culturii, coordonează și organizează activitățile de documentare, evidență, valorificare și cercetare fundamentală și aplicativă, a elementelor de patrimoniu cultural imaterial, orientate spre asigurarea implementării politicii statului în domeniile de activitate stabilite.”

10. Articolul 14:

litera e), la liniuța a doua textul „și ținerea Registrului” se exclud.

- la litera e), după liniuța a doua se completează cu o liniuță cu următorul cuprins:
„- Regulamentul privind registrele teritoriale ale patrimoniului cultural imaterial;”
la litera f) se completează cu o liniuță cu următorul cuprins:
„- dosarele de acreditare a experților în domeniul patrimoniului cultural imaterial;

11. Articolul 15:

la litera b) cuvântul „pregătește” se va substitui cu cuvântul „avizează”
se completează cu literele f¹), f²) și f³) cu următorul cuprins:

„f¹) avizează dosarele de acreditare a experților în domeniul protejării patrimoniului cultural imaterial, conform Normelor de acreditare a experților în domeniul patrimoniului cultural imaterial, aprobate de Ministerul Culturii;

f²) avizează schițele – proiect pentru confecționarea costumelor tradiționale la comanda instituțiilor publice, inclusiv a autorităților administrației publice centrale și locale;

f³) coordonează activitățile și proiectele de salvagardare în domeniul patrimoniului cultural imaterial;”.

se completează cu literele k), l) și m) cu următorul cuprins:

„k) contribuie în activitățile sale la informarea prin diferite forme a comunităților interesate de cunoașterea culturii tradiționale imateriale;

l) informează organele abilitate ale statului privind nerespectarea de către purtătorii culturii imateriale a normelor de etică și se pronunță în cazul nerespectării acestora;

m) sesizează instituțiile statului și denunță public atunci când constată acțiuni deliberate de confecționare, contrafacere, valorificare, protejare, difuzare și promovare eronată a elementelor de cultură tradițională intangibilă din partea persoanelor juridice sau fizice.”

12. La articolul 16:

textul „Centrul național de conservare și promovare a patrimoniului cultural imaterial” la orice formă gramaticală, se substituie cu textul „Centrul Național de Cultură Tradițională” la forma gramaticală corespunzătoare.

litera a) cuvântul „susține” se substituie cu cuvântul „coordonează”, iar textul „structurilor sale de specialitate” se substituie cu textul „instituțiilor de cultură”;

se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins:

„b¹) inițiază, derulează și susține proiecte și programe privind activități de conservare, protejare, punere în valoare și promovare a patrimoniului cultural imaterial din teritoriu, inițiate de persoane fizice sau juridice de drept public ori de drept privat, în conformitate cu strategiile și politicile Ministerului Culturii.”;

litera d) de abrogă.

se completează cu literele g), h) și i) cu următorul cuprins:

„g) realizează activități de educație nonformală privind domeniile de manifestare a patrimoniului cultural imaterial;

h) monitorizează elementele de patrimoniu cultural imaterial nominalizate sau înscrise în Lista Reprezentativă UNESCO a patrimoniului cultural imaterial al umanității și Lista UNESCO a patrimoniului cultural imaterial care necesită salvagardare urgentă;

i) realizează atestarea formațiilor artistice de amatori conform Regulamentului aprobat de Ministerul Culturii.”

13. Se completează cu un articol nou 16¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 16¹. Atribuțiile Institutului Patrimoniului Cultural.

Institutul Patrimoniului Cultural are următoarele atribuții:

a) identifică, cercetează, expertizează, sistematizează și realizează inventarierea științifică a elementelor de patrimoniu imaterial și etnografic;

b) elaborează și propun Ministerului Culturii dosare a elementelor candidate la înscriere în Lista Reprezentativă UNESCO a patrimoniului cultural imaterial al umanității și Lista UNESCO a patrimoniului cultural imaterial ce necesită

salvgardare în regim de urgență, precum și dosare în vederea clasării elementelor de patrimoniu cultural imaterial;

c) administrează și actualizează Registrul național al patrimoniului cultural imaterial.”

14. Articolul 18:

se completează cu litera c¹) cu următorul cuprins:

„ c¹) întreprind măsuri necesare pentru asigurarea viabilității elementelor de patrimoniu cultural imaterial incluse în Lista Reprezentativă UNESCO a patrimoniului cultural imaterial al umanității și Lista UNESCO a patrimoniului cultural imaterial care necesită salvgardare urgentă;”.

se completează cu literele f) și g) cu următorul cuprins:

„f) instituie și actualizează registrele teritoriale ale patrimoniului cultural imaterial, conform unui regulament aprobat de Ministerul Culturii;

g) încadrează Purtătorii de Tezaur Uman Viu în activități de promovare a patrimoniului cultural imaterial.”.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Igor GROSU

NOTĂ DE FUNDAMENTARE
la proiectul de lege pentru modificarea
Legii nr. 58/2012 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 58/2012 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

În temeiul prevederilor art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează Parlamentului spre examinare, cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.58/2012 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial.

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 58/2012 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial a fost elaborat în temeiul capitolul V din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.887 din 22 noiembrie 2023.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative.

Proiectul de lege completează spectrul noțiunilor principale în domeniul de referință și a fost condiționat de numeroase solicitări din partea autorităților administrației publice locale, a experților în domeniu, ale societății civile, dar și a purtătorilor de patrimoniu cultural imaterial, precum și în contextul Hotărârii de Guvern nr. 485 din 13.07.2022, Institutul Patrimoniului Cultural (IPC) a fost transmis în subordinea Ministerului Culturii. Astfel, IPC prin misiunea de coordonare și organizare a activităților de documentare, evidență, valorificare și cercetare fundamentală și aplicativă a bunurilor de patrimoniu cultural, precum și patrimoniu imaterial, orientate spre asigurarea implementării politicii statului în domeniu de activitate – patrimoniul național, va prelua o parte din atribuțiile stabilite de cadrul legislativ aferente Centrului Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial (CNCPPCI).

Republica Moldova tinde să promoveze la nivel internațional patrimoniul cultural imaterial prin intermediul dosarelor UNESCO, fapt care condiționează efectuarea modificărilor la actul menționat.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege are scopul de a îmbunătăți cadrul național a patrimoniului cultural imaterial. Elaborarea proiectului rezidă din necesitatea racordării cadrului normativ al Republicii Moldova în domeniu la prevederile și principiile promovate de către UNESCO prin intermediul Convenției UNESCO din 2003 privind salvagardarea patrimoniului cultural imaterial, ratificată de către Republica Moldova prin Legea nr. 12/2006.

Prin ratificarea Convenției UNESCO din 2003, Republica Moldova și-a luat angajamentul de a actualiza și îmbunătăți în permanență legislația în domeniu de referință. Urmare a evaluării, s-au depistat prezența anumitor carențe de ordin lingvistic, care creează dificultăți în procesul de implementare a Legii.

Pentru a aduce claritate cu privire la unele activități din domeniul de referință, au fost introduse două noțiuni noi – inventariere și registrele teritoriale ale patrimoniului cultural imaterial.

Conform Regulamentului de organizare și funcționare a Ministerului Culturii aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.147/2021, una dintre funcțiile de bază a Ministerului Culturii este elaborarea analizelor ex ante, documentelor de politici, proiectelor de acte normative pe domeniile de competență. Astfel, în scopul eficientizării activității Ministerului Culturii, sarcinile care nu se regăsesc în atribuțiile de bază a Ministerului menționate supra, completarea și actualizarea Registrului național al patrimoniului cultural imaterial va ține de atribuțiile Institutului Patrimoniului Cultural, în contextul reorganizării acestuia. Având în vedere că Centrul (CNCPPCI) asigură aplicarea politicilor în domeniu în teritoriu, se integrează atribuția de a atesta formațiile artistice de amatori din teritoriu pentru a asigura calitatea, menținerea și promovarea culturii tradiționale autentice, conform Regulamentului privind atestarea formațiilor artistice de amatori, aprobat de minister, precum și de a monitoriza acțiunile realizate de către autoritățile publice locale în vederea menținerii viabilității elementelor incluse în Lista Reprezentativă UNESCO a patrimoniului cultural imaterial al umanității și Lista UNESCO a patrimoniului cultural imaterial ce necesită salvagardare în regim de urgență. Se propune modificarea denumirii Centrului Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial în Centrul Național de Cultură Tradițională pentru a fi mai clar și accesibil purtătorilor de tradiții din comunitățile locale. Noua denumire a Centrului reflectă rolul esențial de conservare, păstrare și valorificare a tradițiilor și obiceiurilor în comunitate.

Având în vedere că Registrul național conține doar elemente de importanță națională, atestate în majoritatea comunităților de pe teritoriul Republicii Moldova, elementele de importanță locală rămân neinventariate, ceea ce creează riscul dispariției unor elemente specifice comunităților locale mai mici. Coerent, se impune

necesitatea instituirii registrelor teritoriale de patrimoniu cultural imaterial, conform unui regulament aprobat de Ministerul Culturii. Registrele teritoriale de patrimoniu cultural imaterial vor fi elaborate și completate de autoritățile administrației publice locale din contul și limita alocațiilor prevăzute în bugetul acestora. Sunt introduse noi competențe ale Comisiei naționale pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial: avizarea dosarelor de acreditare a experților în domeniul patrimoniului cultural imaterial, a schițelor – proiect pentru confecționarea costumelor tradiționale la comanda instituțiilor publice, inclusiv a administrației publice centrale și locale; expertizarea activităților și a proiectelor de salvagardare în domeniul patrimoniului cultural imaterial.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu este aplicabil

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea proiectului de lege nu necesită modificări structurale și instituționale în sistemul administrației publice, dat fiind că competențele necesare pentru implementarea proiectului de lege sunt atribuite unor instituții existente. Astfel, instituțiile publice cu atribuții în protejarea patrimoniului cultural imaterial vor colabora mai strâns cu comunitățile locale purtătoare de tradiții, ceea ce va duce la inventarierea elementelor de patrimoniu imaterial în registrele locale ale patrimoniului cultural imaterial, la actualizarea bazelor de date în domeniu.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului de lege va necesita alocări financiare suplimentare din bugetul de stat. Cheltuielile vor fi acoperite din contul alocațiilor bugetare aprobate pentru anul 2025 de la subprogramul „8503” și „1606”.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Integrarea elementelor de patrimoniu cultural imaterial în produse moderne va contribui la dezvoltarea unor piețe noi, precum, vestimentație inspirată din tradiții, gastronomie bazată pe rețete tradiționale. Astfel, companiile private vor fi încurajate să investească în inițiative de protejare a patrimoniului cultural imaterial. Subsidiar, menționăm că și producătorii de artizanat, meșterii populari, artiștii vor beneficia de o cerere sporită pentru produsele și serviciile bazate pe tradiții și elemente culturale autentice.

4.4. Impactul social

Modificările propuse vor stimula recunoașterea și aprecierea patrimoniului cultural imaterial la nivel local și național, va contribui la promovarea tradițiilor și obiceiurilor locale prin organizarea evenimentelor culturale, festivalurilor, târgurilor de meșteri populari, atelierelor de confecționare, masterclass-uri. Completarea și modificarea proiectului de lege cu elemente noi va contribui la protejarea patrimoniului cultural al minorităților etnice, promovând respectul pentru diversitatea culturală.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Prezentul proiect nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu cea a Uniunii Europene

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul a fost consultat cu Comisia națională pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial (15.07.2024), Centrul național de conservare și de promovare a patrimoniului cultural imaterial (15.07.2024) și Institutul Patrimoniului Cultural (15.07.2024).

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, a fost asigurată prin publicarea anunțului de inițiere a procesului de elaborare a proiectului de hotărâre de Guvern, pe pagina web a Ministerului Culturii www.mc.gov.md, secțiunea – *Transparență decizională* și pe site-ul particip.gov.md accesibil la următorul link:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-de-hotarare-pentru-aprobarea-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-legii-nr-582012-privind-protejarea-patrimoniului-cultural-imaterial/12727>

și propus spre consultare publică în cadrul platformei consultative permanente în domeniul patrimoniului cultural din cadrul Ministerului Culturii instituită prin Ordinul ministrului culturii nr. 306 din 18.09.2024, în ședința din 27.12.2024 (proces verbal nr. 01) precum plasat spre consultare/avizare pe site-ul particip.gov.md accesibil la următorul link: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-legea-nr-582012-privind-protejarea-patrimoniului-cultural-imaterial-si-legea-culturii-nr-4131999-numar-unic-1054mc2024/13713>

7. Concluziile expertizelor

Textul proiectului a fost supus expertizei anticorupție (raport de expertiză anticorupție nr. ELO25/10333 din 12.02.2025). Potrivit raportului, în cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă. Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la racordarea cadrului normativ al Republicii Moldova în domeniu la prevederile și principiile promovate de către UNESCO prin intermediul Convenției UNESCO din 2003 privind salvagardarea patrimoniului cultural imaterial, ratificată de către Republica Moldova prin Legea nr. 12/2006.

În normele proiectului supus expertizei anticorupție a fost identificată o concurență a normelor de drept.

În scopul preîntâmpinării apariției manifestărilor de corupție la aplicarea în practică a prevederilor proiectului, considerăm oportună redactarea acestuia în contextul obiecției și recomandării din prezentul raport de expertiză anticorupție.

Proiectul a fost supus expertizei juridice (nr. 04/1-1673 din 18.02.2025): toate obiecțiile au fost luate în considerare și incluse în proiect. Astfel, urmare a obiecției expuse, în vederea asigurării unei reglementări coerente și ușor de înțeles, precum și uniformizarea prevederilor în actele normative conexe domeniului, se exclude art. 5¹ din proiectul de Lege a culturii nr. 413/1999.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Pentru implementarea prezentului proiect de lege pentru modificarea unor acte normative nu este necesară modificarea altor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea proiectului de lege va fi realizată prioritar de către Ministerul Culturii. În implementarea proiectului de lege vor participa Comisia națională pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial, Centrul național de conservare și promovare a patrimoniului cultural imaterial, Institutul Patrimoniului Cultural, precum și alte instituții de cercetare, de cultură și de educație cu atribuții în domeniul patrimoniului cultural imaterial.

Instituțiile menționate dețin capacitățile de competență materiale, umane și financiare pentru implementarea prevederilor proiectului.

Sergiu PRODAN
Ministru

SINTEZA

**obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul de lege
pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 58/2012 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial și Legea culturii nr. 413/1999)**

Nr. d/o	Participantul la avizare , consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică				
1.	Congresul Autorităților Locale din Moldova (nr. 420 din 10.12.2024)	Pct.2 din PL: la art.3 din Legea nr. 58/2012, litera c¹	va avea următorul cuprins: „c ¹) registru local al patrimoniului cultural imaterial sunt liste prin care se iau la evidență elementele de patrimoniu cultural imaterial specifice comunității locale ”, dat fiind faptul că „teritoriul” nu este al „administrației publice locale”, ci al unității administrativ-teritoriale:	Se acceptă.
La pct.7 din PL: la art. 9¹ din Legea nr. 58/2012		- alin.(1) va avea următorul cuprins: „(1) Registrele locale ale patrimoniului cultural imaterial sunt liste prin care se iau la evidență elementele de patrimoniu cultural imaterial specifice comunităților locale respective;” - alin.(7) va avea următorul cuprins: „(7) Registrele și dosarele de patrimoniu sunt publicate pe pagina web oficială a autorității publice locale de nivelul al doilea/ale unității teritoriale autonome Găgăuzia. ”	Se acceptă.	
La pc.11 din PL: în art.15 din Legea nr. 58/2012, litera f²		litera f ²) va avea următorul cuprins: „f ²) avizează schițele – proiect pentru confecționarea costumelor tradiționale la comanda instituțiilor publice, inclusiv a autorităților administrației publice centrale și locale; ”	Se acceptă.	
2.	Cancelaria de Stat (nr. 30-69-13870 din 17.12.2024)	La Legea nr. 58/2012 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial, cu referire la	- se propune redacția „ hramul localității ” conex prevederilor articolului 4, alineatul (1) din Legea nr.764/2001 privind organizarea administrativ teritorială a Republicii Moldova. În subsidiar, a se vedea articolul 4, litera l) din Legea 436/2003 privind Statutul-cadru al satului (comunei), orașului (municipiului) și articolul	Se acceptă.

	<p>modificarea art.5, litera h)</p> <p>La Legea nr. 58/2012 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial, cu referire la modificarea art.6, alin (2), litera b)</p>	<p>14, litera s) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală.</p> <p>- subsecvent, textul „documentarea, cercetarea, educarea prin metode formale și non-formale propus” se va substitui cu „documentarea, cercetarea, educarea formală și nonformală” în corespundere cu prevederile art.3 al Codului Educației, aprobat prin Codul nr. 152/2014. Aceeași terminologie va fi utilizată și la modificările reflectate la articolul 16, litera g)</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Articolul 13, alineatul (4)</p>	<p>Ceea ce privește redacția nouă propusă pentru articolul 13, alineatul (4), referitor la asigurarea implementării politicilor culturale, se recomandă reformularea textului ținând cont de prevederile articolului 14, alineatul (1) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate. Potrivit acesteia implementarea politicilor este responsabilitatea autorităților administrative din subordinea ministerelor, și nu a instituțiilor publice. Atribuirea acestei competențe Centrului Național de Cultură Tradițională contravine prevederilor legale în vigoare, fiind necesară o ajustare a textului pentru a respecta limitele atribuțiilor instituționale.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Art.13, alineatul (4) se va expune în următoarea redacție: „(4) Centrul Național de Cultură Tradițională este instituție responsabilă pentru punerea în aplicare a strategiilor și politicilor culturale ale statului în teritoriu, în special în comunitățile purtătoare de patrimoniu, susține prin măsuri concrete conservarea, salvagardarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural imaterial și transmiterea către tânăra generație, conservând informațiile prin utilizarea tehnologiile moderne.”</p>
	<p>La Legea nr. 58/2012 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial, cu referire la modificarea art. 16¹, litera a)</p>	<p>se propune cuvântul „patrimoniului” se va substitui cu cuvântul „patrimoniu”</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>La Legea culturii nr. 413/1999</p>	<p>Opinăm necesitatea reconsiderării și justificării oportunității includerii alin. (2) la articolul 5¹. Or, ținând cont de specificul tehnic al Regulamentului de activitate a formațiilor artistice de amatori, acesta poate fi aprobat prin Ordinul Ministrului Culturii</p>	<p>Se accepta.</p> <p>Modificarea <i>Regulamentului de activitate a formațiilor artistice de amatori</i> și aprobarea acestuia prin Hotărâre de Guvern, se bazează pe nevoile solicitărilor din partea reprezentanților mediului cultural din teritoriu, incluzând</p>

				<p>propunerile parvenite din părțile secțiilor/ direcțiilor cultură din țară, precum și din partea conducătorilor formațiilor artistice de amatori. De asemenea, noile modificări sunt susținute de recomandările experților din cadrul Comisiei Naționale de Atestare a Formațiilor Artistice de Amatori și sunt urmate de vizitele de lucru efectuate de reprezentanții administrației publice centrale în teritoriu, care au subliniat necesitatea adaptării regulamentului la realitățile și specificul formațiilor artistice de amatori. Aceste modificări vor răspunde mai bine nevoilor actuale și vor contribui la creșterea calității procesului de atestare a formărilor artistice de amatori.</p> <p>De menționat este faptul că, Ministerul Culturii se află la etapa elaborării și definitivării proiectului Regulamentului în cauză, care urmează a fi propus spre promovare și aprobare prin Hotărâre de Guvern în anul 2025.</p>
3.	Ministerul Finanțelor <i>(nr.07/1-03/154/1964 din 18.12.2024)</i>	De ordin general	<p>Potrivit prevederilor art.25 și 26 din Legea cu privire la registre nr. 71/2007, registrele de stat se țin în formă electronică, care se realizează prin intermediul constituirii resursei informaționale care reprezintă ansamblul obiectelor informaționale, cu <i>utilizarea sistemului informațional automatizat corespunzător</i>. Mai mult ca atât, art.27 din aceeași lege, care reglementa ținerea manuală a registrelor, a fost abrogat.</p> <p>În același timp, se atenționează că proiectul de lege conține norme neclare cu privire la forma de ținere a registrelor locale, fiind descrise ca „liste care se iau la evidență elementele de patrimoniu imaterial”, din care reiese faptul că acestea urmează a fi ținute manual. Prin urmare, se propune de adus în concordanță prevederile proiectului cu legislația în vigoare.</p>	Se acceptă.
		La art.I din Proiectul de lege	<p>Potrivit prevederilor art.5 alin.(2) din Legea nr. 71/2007, registrele de stat se împart în registre de bază, registre</p>	Se acceptă.

		departamentale și registre teritoriale. Prin urmare, pe tot cuprinsul proiectului, se propune de substituit sintagma „registru local” cu sintagma „registru teritorial” la forma gramatic corespunzătoare.	
	La pct.1	Se propune de exclus cuvântul „tot”, ca fiind inutil.	Se acceptă.
	La pct.2 (care modifică part.3, lit. a))	Se consideră necesar de reformulat sintagma „ instalații tehnice ”, deoarece aceasta oferă o interpretare vastă și nu este clar ce tipuri de instalații ar putea fi incluse sub noțiunea de <i>patrimoniu cultural imaterial</i> . Clarificarea sau specificarea termenului ar reduce ambiguitatea și ar facilita înțelegerea corectă a elementelor ce pot fi incluse în categoria dată.	Nu se acceptă. Sintagma „ instalații tehnice ” este utilizată în literatura de specialitate, cum ar fi „ <i>Etnografia poporului român. Cultura materială</i> ”, autor Valer Butură, editura, Dacia, Cluj Napoca, 1978. În acest sens, dezvoltarea meșteșugurilor este strâns legată de utilizarea instalațiilor tehnice. Ocupațiile specializate în prelucrarea diferitelor materii prime și produse, începând cu cele agro-alimentare și încheind cu extragerea și prelucrarea metalelor, au înregistrat o mare dezvoltare a instalațiilor tehnice. Astfel, instalațiile tehnice țărănești au fost și sunt folosite pentru prelucrarea diferitelor produse cereale, semințe oleaginoase, textile, lemn etc. Apariția mecanismelor simple de acționare a tipurilor inițiale de instalații tehnice s-a înregistrat încă în evul mediu și se datorește, în primul rând străduințelor producătorilor de bunuri materiale de a-și ușura munca.
	La pct.6 (care modifică art.9 alin. (3))	Se propune de exclus prevederile <i>alin.(3)</i> în <i>redacția următoare</i> : „(3) Registrul este completat și actualizat de către Institutul Patrimoniului Cultural, în temeiul ordinului ministrului culturii, emis în conformitate cu avizul Comisiei naționale pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial.”	Se acceptă. Art. 9, alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) Registrul este completat și actualizat de către Institutul Patrimoniului Cultural, în temeiul ordinului ministrului culturii, emis în conformitate cu avizul Comisiei naționale pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial.”
	La pct.7 (care completează art.9¹ alin.(6))	După cuvântul „arhiva”, se propune de substituit cuvântul „instituției cu cuvântul „autorității”.	Se acceptă.
	Pct.9 (care modifică art.13 alin.(3))	Redacția prevede că activitatea Comisiei naționale pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial va fi reglementată printr-un Regulament aprobat prin ordinul	Se acceptă. Pct. 9 (care modifică art.13 alin. (3)) se va reda în următoarea redacție:

		<p>ministrului culturii. În același timp, potrivit prevederilor art.14 lit.e), liniuța a doua din Legea nr. 58/2012, una din atribuțiile Ministerului Culturii este de a elabora și aproba Regulamentul Comisiei naționale pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial. Prin urmare, întru a exclude dublarea prevederilor, se propune de a revedea <i>pct.9</i> din proiect.</p> <p>Totodată, întru a evita orice presiune financiară asupra bugetului de stat, se propune de completat <i>punctul respectiv</i> ce ține de structura, componența și aspecte legate de remunerarea membrilor Comisiei menționate.</p>	<p>„(3) Comisia națională pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial este organismul științific consultativ și de avizare subordonat Ministerului Culturii cu atribuții și competențe specifice în domeniul protejării patrimoniului cultural imaterial.”</p> <p>Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei naționale pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial aprobat prin Ordinul Ministrului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii nr. 1678 din 18.12.2019 , urmează a fi completat cu o clauză privind retribuirea activității Comisiei menționate în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare, în limitele mijloacelor prevăzute de bugetul de stat.</p>
	La pct. 10 (care modifică art.14)	<p>Aliniatul doi se va expune în redacția următoare: „la lit.e), după liniuța a doua se completează cu două liniuțe cu următorul cuprins: „- Regulamentul privind Registrul național al patrimoniului cultural imaterial; - Regulamentul privind registrele teritoriale ale patrimoniului cultural imaterial;”</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>La pct.10 (care modifică art.14), la lit. e), după liniuța a doua se completează cu o liniuță cu următorul cuprins: „- Regulamentul privind registrele teritoriale ale patrimoniului cultural imaterial;”</p> <p>Ministerul Culturii a aprobat Ordinul pentru punerea în aplicare a prevederilor articolului 14 litera e) din Legea nr. 58/2012 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial nr. 21/2012, publicat în Monitorul Oficial al RM nr. 34-38/87 din 04.02.2022. Prin ordinul vizat supra a fost aprobat Regulamentul privind clasarea elementelor de patrimoniu cultural imaterial și ținerea Registrului național al patrimoniului cultural imaterial, anexa 1. (https://mc.gov.md/sites/default/files/omc_21-2021_0.pdf)</p>
	Pct. 12 (care modifică art.16 lit. b¹ și lit .g))	<p>Prevede atribuirea unor competențe adiționale Centrului Național de Cultură Tradițională, după cum urmează: - <i>susținerea proiectelor și programelor</i> privind activitățile de conservare, punere în valoare și promovare a patrimoniului cultural imaterial din teritoriu, <i>inițiate de persoane fizice sau juridice de drept public ori de drept privat</i>, în conformitate cu strategiile</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Modificările propuse nu vor avea impact financiar asupra bugetului de stat, deoarece ele doar concretizează anumite competențe actuale ale Centrului, precum organizarea și desfășurarea atelierelor de creație (Costumul popular din Moldova de la Est de Prut);instruiri (Modele și metode de promovare și valorificare a muzicii naționale prin</p>

		<p>și politicile Ministerului Culturii. Modificările propuse pot avea impact financiar asupra bugetului de stat, care nu este estimat în Nota de fundamentare. Prin urmare, Ministerul Finanțelor se va expune asupra redacției propuse, doar după prezentarea argumentelor și calculelor justificative;</p> <p>- realizarea programelor de educație non-formală privind domeniile de manifestare a patrimoniului cultural imaterial. Propunerea înaintată se consideră oportun de consultat cu Ministerul Educației, organ al administrației publice centrale care este responsabil de elaborarea, promovarea și asigurarea realizării politicii în domeniul educației.</p>	<p>intermediul fanfarelor); conferințe (Patrimoniul cultural din Linca Prutului); masterclass (confeccionarea măștișoarelor, încondeierea ouălor, țeserea covoarelor); șezătorilor cu participarea etnografilor, cercetătorilor, meșterilor populari, elevilor, cadre didactice reprezentanți ai autorităților publice locale.</p> <p>Activitățile menționate supra ale Centrului pot fi vizualizate la următorul link:</p> <p>https://creatie-populara.md/ro/category/ateliere</p>
	Pct. 13 (care completează art.16 ¹)	Redacția care prevede stabilirea atribuțiilor Institutului Patrimoniului Cultural, la fel, se propune de a consulta poziția Ministerului Educației și Cercetării.	<p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 58/2012 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial și Legea culturii nr. 413/1999) ajustat în baza obiecțiilor și propunerilor expuse în avize va fi transmis spre avizare Ministerului Educației și Cercetării.</p>
	La Nota de fundamentare	<p>Nota de fundamentare se va ajusta ținând cont de obiecțiile expuse la proiectul Regulamentului. Totodată, atenționăm asupra unor neconcordanțe constatate, precum:</p> <p>- la <i>compartimentul 3.1.</i> autorul menționează despre atribuirea unor competențe Institutului Patrimoniului în contextul reorganizării acestuia;</p> <p>- la <i>compartimentul 4.1.</i> se menționează că implementarea proiectului de lege nu necesită modificări structurale și instituționale.</p> <p>Astfel, întru evitarea unor interpretări eronate, se consideră necesar de a modifica prevederile Notei de fundamentare.</p> <p>Subsidiar, cu toate că în <i>compartimentul 4.2.</i> se menționează că implementarea proiectului de lege nu va necesita alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat, totuși, în contextul repartizării unor competențe suplimentare între instituțiile din subordinea</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La Nota de fundamentare, la compartimentul 4.2. se va expune în următoarea redacție:</p> <p>„Implementarea proiectului de lege va necesita alocări financiare suplimentare din bugetul de stat. Cheltuielile vor fi acoperite din contul alocațiilor bugetare aprobate pentru anul 2025 de la subprogramul „8503” și „1606”.</p>

			<p>Ministerului Culturii, apare incertitudinea privind suficiența necesarului de resurse în scopul acoperirii eventualelor cheltuieli (instituționale și/sau de personal) urmare a modificărilor operate în proiectul înaintat.</p> <p>Prin urmare, se consideră necesar de a completa Nota de fundamentare cu informații detaliate și argumentări clare privind eventualele costuri și estimări, precum și stabilirea sursei de acoperire a cheltuielilor bugetare, ce pot fi generate în urma implementării prevederilor prenotate.</p>	
Notificare				
1.	<p>Ministerul Educației și Cercetării (<i>nr. 07-09/314 din 20.01.2025</i>)</p>	<p>La proiectul de modificare a Legii nr. 58/2012 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial La art.6, alineatul (2), lit. (b)</p>	<p>Textul propus spre completare după cuvântul „inventarierea” în redacția „documentarea, cercetarea, educarea formală și nonformală” să se modifice, or, acțiunile descrise în propoziția modificată „cercetarea, educarea formală și nonformală” se încadrează în sfera de competență a Ministerului Educației și Cercetării</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Conform Convenției UNESCO pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial (2003), statele semnatare sunt obligate să sprijine participarea activă a comunităților, grupurilor și, unde este cazul a persoanelor, în procesul de identificare, documentare, protejare, promovare și transmitere a elementelor de patrimoniu cultural imaterial. Acest principiu implică și includerea comunităților în procesul educativ, atât formal (în licee, școli, universități), cât și nonformal (atelier de confecționare, festivaluri, activități meșteșugărești). Educația formală ar presupune introducerea în curricula școlară a unor module dedicate patrimoniului cultural imaterial, susținute de reprezentanți al comunităților purtătoare.</p> <p>În acest sens, integrarea elementelor de patrimoniu cultural imaterial în educație ajută la promovarea diversității culturale. Astfel, participarea comunităților purtătoare de patrimoniu cultural imaterial în educația formală și nonformală reprezintă o oportunitate de a valorifica bogăția culturală a unei societăți. Instituțiile educaționale sunt responsabile să creeze condiții necesare pentru ca aceste comunități să fie implicate activ și să își poată împărtăși moștenirea cu generația tânără.</p>
		<p>La art. 16 , litera (g)</p>	<p>Textul propus spre completare „realizează programe de educație nonformală privind domeniile de manifestare a patrimoniului cultural imaterial” după cuvântul</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul de lege a fost ajustat conform recomandării.</p>

			„realizează” a substitui cuvântul „programe” cu „activități”, astfel, textul va fi în redacție nouă „realizează activități de educație nonformală privind domeniile de manifestare a patrimoniului cultural imaterial”	
2.	Ministerul Finanțelor <i>(nr.07/1-17/4 din 21.01.2025)</i>	La art. I din proiectul de lege Pct.9 (care modifică art.13 alin. (4)	Se propune de expus în redacția următoare „(4) Centrul Național de Cultură Tradițională este instituția responsabilă de implementarea strategiilor și politicilor culturale ale statului la nivel local, în special în comunitățile ce dețin patrimoniu cultural. Aceasta sprijină, prin măsuri concrete, conservarea, protejarea, salvagardarea și valorificarea patrimoniului cultural imaterial, asigurând totodată transmiterea acestuia către tinerele generații prin utilizarea tehnologiilor moderne pentru conservarea informațiilor.”.	Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat conform recomandării.
		La Nota de fundamentare La compartimentul 4.2.	Reorganizarea Institutului Patrimoniului Cultural, care se propune în anul 2025, va necesita modificări structurale esențiale ale entității și alocări financiare suplimentare din bugetul de stat. Totodată, constatăm că nu sunt prezentate informații detaliate și argumentări clare privind eventualele costuri și estimări, precum și nu este stabilită sursa de acoperire a cheltuielilor bugetare, ce pot fi generate în urma implementării prevederilor prenotate. Mai mult ca atât, atenționăm că în Legea bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310/2024 nu sunt prevăzute mijloace financiare necesare pentru acțiunile date. Prin urmare, în condițiile de finanțare prudentă a cheltuielilor, identificarea mijloacelor financiare adiționale din bugetul de stat nu este posibil de realizat, iar <i>acceptarea unor angajamente neacoperite financiar, încalcă principiul sustenabilității bugetare.</i> În acest sens, se consideră imperios de a modifica prevederile Notei de fundamentare. În concluzie, Ministerul Finanțelor este disponibil de a examina repetat proiectul de lege, după identificarea	Se acceptă. <i>La Nota de Fundamentare, compartimentul 4.2. se va reda în următoarea redacție:</i> Implementarea proiectului de lege va necesita alocări financiare suplimentare din bugetul de stat. Cheltuielile vor fi acoperite din contul alocațiilor bugetare aprobate pentru anul 2025 de la subprogramul „8503” și „1606”.

			impactului financiar, pentru a formula opinia finală asupra proiectului	
3.	Cancelaria de Stat (nr. 30-69-583 din 21.01.2025)	La Legea culturii nr. 413/1999, cu referire la includerea art.5¹	Privind aprobarea Regulamentului de activitate a formațiilor artistice de amatori prin Hotărâre de Guvern, Cancelaria de Stat menționează că, pe parcursul său de modernizare și eficientizare a administrației publice centrale sunt promovate inițiative de debirocratizare normativă cu scopul de optimiza procesele decizionale și de a reduce sarcinile administrative ale Guvernului. În context, ținând cont de specificul Regulamentului de activitate a formațiilor artistice de amatori, reiterăm propunerea de aprobare a acestuia prin ordinul ministrului culturii.	Se acceptă. Proiectul Regulamentului de activitate a formațiilor artistice de amatori, urmează a fi propus spre aprobare prin Ordinul Ministrului Culturii.
4.	Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) (nr. 22 din 22.01.2025)		Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul definitivat de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 58/2012 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial și Lega culturii nr. 413/1999) poate fi propus pentru aprobare.	Se ia act de informație.
Expertizare				
1.	Centrul Național Anticorupție (CNA) (nr. 06/2/2313 din 12.02.2025)	la Legea nr. 58/2012 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial	<i>Cap. III Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului</i> Obiectii: Excluderea textului „și ținerea Registrului” presupune atribuția ținerii Registrului național al patrimoniului cultural imaterial urmează să fie exercitată de către o altă entitate publică din domeniul culturii care, din conținutul art. I pct.13 din proiect, pare să fie Institutul Patrimoniului Cultural Totodată, modificarea propusă vine în contradicție cu norma de la art.9 alin (1) din Lega nr. 58/2012, potrivit căreia: „Registrul național la patrimoniului cultural imaterial (denumit în continuare Registru) este instituit și ținut de Ministerul Culturii în conformitate cu legislația în vigoare”.	Se acceptă parțial. La art.9 alin. (1) se va exclude textul „și ținut”. Cu referire la completarea pct.13 din proiect art.16 ¹ , alin. (3) cu cuvântul „ține” înainte de cuvântul „ administrează” nu se acceptă. Conform DEX al Limbii române – cuvântul „administrează” înglobează și noțiunea de „ține”.

		<p>Menționăm că conflictul normelor de drept este un impediment în aplicarea corectă a prevederilor normative și creează premise pentru alegerea subiectivă și abuzivă a normei „convenabile” care se va aplica într-o situația concretă.</p> <p>Recomandări:</p> <p><i>Completarea proiectului prin :</i></p> <ul style="list-style-type: none">-) redactarea prevederii de la art. 9 alin.(1) din Legea nr. 58/2012, în vederea excluderii textului „și ținut”;-) completarea pct.13 din proiect art.16¹ cu care se completează Legea nr. 58/2012 la alin. (3) cu textul „fine”, înainte de textul „administrează”. <p>Concluzia expertizei:</p> <p>Proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 58/2012 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial și Legea culturii nr. 413/1999) a fost elaborat de către Ministerul Culturii, în scopul îmbunătățirii cadrului național a patrimoniului cultural imaterial.</p> <p>În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparență în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.</p> <p>Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la racordarea cadrului normativ al Republicii Moldova în domeniu la prevederile și principiile promovate de către UNESCO prin intermediul Convenției UNESCO din 2003 privind salvagardarea patrimoniului cultural imaterial, ratificată de către Republica Moldova prin Legea nr. 12/2006.</p> <p>În normele proiectului supus expertizei anticorupție a fost identificată o concurență a normelor de drept.</p> <p>În scopul preîntâmpinării apariției manifestărilor de corupție la aplicarea în practică a prevederilor proiectului, considerăm oportună redactarea acestuia în contextul</p>	
--	--	--	--

			obiecției și recomandării din prezentul raport de expertiză anticorupție.	
2.	Ministerul Justiției <i>(nr. 04/1-1673 din 18.02.2025)</i>	La art. I cu referire la pct.1	Referitor la soluția legislativă propusă la pct. 1, trebuie avut în vedere faptul că o mențiune generală la începutul proiectului despre modificarea unor termeni este necesară atunci când respectivul termen apare în majoritatea articolelor din legea de bază. Or, în cazul proiectului prezentat, considerăm necesar să se analizeze varianta de o formulare specifică, prin indicarea expresă a articolelor în care se aduc modificări, având în vedere că normele propuse a fi modificate sunt cuprinse doar în două/trei articole ale legii.	Se acceptă parțial.
		La pct. 2 (art.3)	Referitor la lit. (a), pentru o exprimare corespunzătoare stilului normativ, propunem substituirea cuvintelor „se va reda în următoarea redacție” cu cuvintele „va avea următorul cuprins”, observația fiind valabilă și pentru cazul similar de la actualul pct.9, cu referire la normele propuse pentru art.13 alin. (3) și (4). Referitor la lit. g), precizăm că potrivit normelor de tehnică legislativă, dacă nu se specifică după care cuvânt/cuvinte se operează completarea, aceasta se efectuează la finalul normei. În acest context, urmează a fi reformulată norma, astfel încât să se excludă referința la textul după care se propune completarea cuvintelor avute în vedere.	Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat conform recomandărilor.
		La pct.6	În ceea ce privește norma propusă la art.9, din rațiuni de interpretare și aplicare corectă a normei, propunem să fie reanalizată soluția legislativă, astfel încât în textul acesteia să fie clar prevăzută denumirea ordinului la care se face referință.	Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat conform recomandărilor.
		La pct.7 (art.9¹)	Ar fi necesară reconsiderarea normei preconizate pentru alin.(1), în contextul normei cuprinse la pct.2, prin care se propune includerea la art.3 lit. e ¹), consacrată noțiunii „registru teritorial al patrimoniului cultural imaterial”. Avem în vedere faptul că, potrivit regulilor de tehnică legislativă, în procesul de creație legislativă nu este admisă reglementarea juridică a aspectelor ce vizează același	Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat conform recomandărilor.

		<p>obiect sau aceleași relații sociale în mai multe norme ale aceluiași act normativ, dublajul normativ fiind inadmisibil. Prin urmare, este necesară revederea și reformularea normei de la alin.(1), în raport cu norma de la art.3 lit. e¹), în scopul evitării dublajului legislativ.</p> <p>În textul propus la alin.(4) sunt folosite cuvintele „urmare a avizului pozitiv al Comisiei naționale pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial”, pe când la art.9 alin.(3) se utilizează cuvintele „în conformitate cu avizul Comisiei naționale pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial”. În acest context, precizăm că potrivit art.54 alin.(1) lit.c) <i>din Legea nr. 100/2017</i>, textul proiectului actului normativ trebuie să cuprindă o terminologie constantă și uniformă. Astfel, întru asigurarea reglementării unitare și uniforme pentru destinatarii normei, propunem alegerea unei singure variante.</p>	
	La pct.8	<p>Soluțiile legislative propuse la art.10 alin. (3) și (4), în partea ce se referă la reformularea termenului „Persoana”, menționăm că obiectul reglementat de acestea este identic sub aspect tematic. În cazul dat, remarcăm că potrivit uzanței în redactarea actelor normative, propunerile de modificare sau completare cu obiect de reglementare identic necesită a fi comasate în conținutul unui singur punct.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat conform recomandărilor.</p>
	La pct.9 (art.13)	<p>Cu referire la normele propuse la alin.(3) și (4), acestea fiind alineate succesive, potrivit rigorilor normative, este necesară comasarea într-o singură parte dispozitivă sub forma:</p> <p>„alineatele (3) și (4) vor avea următorul cuprins:”</p> <p>În ceea ce privește noul-introdus alin.(4¹), pentru o corectă exprimare, propunem scrierea părții dispozitive „se va completa cu un alineat nou (4¹):”, sub forma „se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:”; observație valabilă și pentru cazurile similare de la pct.11, în textul căruia se utilizează cuvintele „se va substitui” și</p>	<p>Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat conform recomandărilor.</p>

		<p>pct.13, vizând cuvintele „Se completează cu un articol nou”.</p> <p>În legătură cu redacțiile preconizate pentru alin.(4) și (4¹), pentru ca atribuțiile unui organ să fie clar reglementate, este necesar ca statutul acestuia să fie stabilit expres în textul aceleiași norme. Or, menționăm că clarificarea sistemului ierarhic este esențială pentru funcționarea cadrului instituțional, deoarece acest lucru evită suprapunerile de competență între diferitele nivele ale administrației. În acest context, propunem să fie revizuite normele respective, astfel încât să rezulte cu claritate raporturile de subordonare sau relații ierarhice ale Centrului Național de Cultură Tradițională și a Institutului Patrimoniului Cultural în raport cu Ministerul Culturii.</p>	
	La pct.11	<p>La textul propus pentru art.15 este necesară revizuirea ordinii literelor k), l) și m) folosite pentru marcaj, întrucât acestea sunt incorect aplicate. Aceeași observație o reiterăm și pentru pct.14 referitor la art.18 lit.e¹).</p>	<p>Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat conform recomandărilor.</p>
	La pct.12.	<p>Se va ține cont că, dacă se face referință la mai mult de două elemente structurale consecutive, enumerarea se redă prin cratimă.</p> <p>În alineatul introductiv propunem eliminarea cuvintelor „Atribuțiile Centrului Național de Cultură Tradițională”, ca fiind de prisos.</p> <p>În ceea ce privește norma propusă la lit. a), pentru corectitudine redacțională, semnul de punctuație „ ; ” urmează a fi substituit cu textul „ , iar”.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul de lege a fost ajustat conform recomandărilor.</p>
	La pct.13.	<p>Se consideră necesar de fi completată partea introductivă a art.16¹, deoarece aceasta lipsește, iar utilizarea literelor subsecvente nu este suficient de clară pentru a reflecta structura completă a textului.</p>	<p>Se acceptă. La art. 16¹ se va completa cu partea introductivă.</p>
	La art. II	<p>Cu referire la noul art. 5¹ propus spre completare în textul legii culturii nr. 413/1999, dedicat politicilor în domeniul patrimoniului cultural imaterial, este de analizat în ce măsură se justifică menținerea acestuia într-un act legislativ care reglementează aspectele generale pentru totalitatea</p>	<p>Se acceptă. În vederea asigurării unei reglementări coerente și ușor de înțeles, precum și uniformizarea prevederilor în actele normative conexe domeniului, se exclude art. 5¹ din proiectul de Lege a culturii nr. 413/1999.</p>

			<p>domeniilor de activitate culturală în ansamblu. Or, în cazul în care există o lege distinctă pentru patrimoniul cultural imaterial, aceasta trebuie să abordeze în mod detaliat reglementările specifice pentru acest domeniu. În cazul art.5¹, semnalăm că potrivit conținutului acesta nu se integrează organic în cadrul mai larg al legii, deoarece aduce reglementări care prin terminologie nu sunt corelate cu restul normelor. Suplimentar, la art.5¹ alin.(2) este necesar de revizuit formularea „Atestarea formațiilor artistice de amatori se realizează de Ministerul Culturii, prin intermediul Centrului Național de Cultură Tradițională”, deoarece aceasta creează confuzie la realizarea efectivă a acestui proces, nefiind clar rolul și relația dintre minister și centru. În plus, este necesară reconsiderarea soluției legislative preconizate la alin. (2), în scopul asigurării unei reglementări coerente și ușor de înțeles. Or, formularea aceleași norme ușor diferit în două acte distinse duce la o dublă reglementare inutilă, care complică legislația. Mai mult, dacă sunt regăsite aceleași norme în acte diferite, aceasta poate crea confuzie în rândul celor care trebuie să urmeze legea în a înțelege care din actele vizate este cel mai relevant sau aplicabil într-un anumit context.</p>	
--	--	--	---	--

Sergiu PRODAN
Ministru